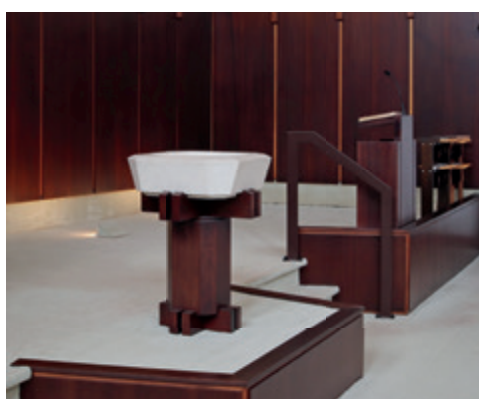

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

AAMBINDER

Gereformeerde Gemeente Hilversum

29/08/2019
jaargang 97

nr **48**

Op 13 maart 1998 overlijdt ouderling G. de Boer te Hilversum, in de leeftijd van 71 jaar. Vanaf 1972 heeft hij de gemeente in het ambt gediend. Vijf dagen vóór zijn overlijden heeft hij nog een preek gelezen over Hebréeën 7 vers 24 en 25: 'Maar Deze, omdat Hij in der eeuwigheid blijft, heeft een onvergankelijk Priesterschap; waarom Hij ook volkomenlijk kan zalig maken degenen die door Hem tot God gaan,

alzo Hij altijd leeft om voor hen te bidden'. Hoewel De Boer maar gering van zichzelf dacht, nam hij binnen de kerkenraad en de gemeente een grote plaats in. Met name de jeugd had de liefde van zijn hart en daarom bezocht hij ook vaak de JV-avonden. Nog steeds wordt er met achting over hem gesproken en mag worden gehoord, dat zijn ambtelijke arbeid niet ongezegend is gebleven.

Gods weg met David in de spelonk

De weg van David liep van Bethlehem naar Jeruzalem. Maar wat ging deze weg door diepten. Dat horen we ook in Psalm 142.

Niemand zorgde voor mijn ziel. Tot U riep ik, o HEERE; ik zeide: Gij zijt mijn Toevlucht, mijn Deel in het land der levenden.

Psalm 142:5b en 6

David is op de vlucht voor Saul. In Nob krijgt hij het zwaard van Goliath. Maar hij wordt ontdekt. Zo komt hij terecht in een grot: de spelonk van Adullam. Wat is de nood groot. Van buiten vijanden en vervolgers. Van binnen benauwdheid en een overstelpte geest. En daarbij is hij alleen overgebleven. Daarom zegt hij: 'Niemand zorgt voor mijn ziel'. Zo zit David daar, eenzaam in die duistere spelonk.

Door de zondeval in Adam zijn we allemaal een spelonkbewoner geworden. Door de erf- en dadelijke zonden is het stikdonker in ons leven geworden en ons gezicht is van God afgekeerd. Het is zo nodig dat God herscheppend spreekt: 'Daar zij licht'. Dan valt het licht van Gods deugden in die donkere spelonk. Dan openbaart Hij Zijn heiligheid, rechtvaardigheid en goedertierenheid. Voor het eerst kijkt een zondaar dan om. Hij ziet de vreselijke werkelijkheid. Hij is gescheiden van God.

Bent u zo al in de lichtglans van Gods deugden geplaatst? Heeft u geleerd een verloren zondaar te zijn? Heeft u gezien dat u om eigen schuld in die donkere spelonk verkeert? Wat is de nood dan groot. Het kan ook zijn dat de Heere u in de strijd van uw leven heeft bemoedigd, of vanuit Zijn Woord een belofte heeft gegeven. Maar nu? Er zijn beproevingen in uw leven gekomen. De Heere is alles gaan afbreken wat Hij gebouwd heeft. U zit bij de puinhopen van uw bestaan. Wat is de nood dan groot!

ds. H.J. Agteresch,
Werkendam

Zwaard of gebed

Kom eens mee in de spelonk van Adullam. Daar zit David. En wat ligt er naast hem? Het machtige zwaard van Goliath. Maar hij kan het niet gebruiken. David kan geen kant op. Ja toch! Hij gaat een ander wapen gebruiken: het gebed. De spelonk wordt een bidvertrek. David roept in grote nood. Hij smeekt in rechteloosheid. Hij stort zijn klacht uit. Hij schreit. Ontrouw in zichzelf roept hij tot de getrouwe Verbondsgod. David blikt omhoog. 'Als mijn geest in mij overstelpt was, zo hebt Gij mijn pad gekend'. David zegt in het Hebreeuws zelfs: 'Gij, Gij kent mij'. Heere, ook al bezwijk ik bijna onder een zware last, U doet het niet verkeerd. U weet ervan.

Dan roept David in grote benauwdheid uit: 'o HEERE'. Daarin horen we van nood en verlangen. En dán gebeurt er iets in het hart van David. Er komt een grote verandering. In groot gevaar zegt David: 'Er is geen toevlucht voor mij'. En nu mag David omhoog kijken en in het geloof zeggen: 'Gij zijt mijn Toevlucht'. Alle hulp komt bij de HEERE vandaan. De HEERE is voor David een Schuilplaats. Bij Hem is hij veilig.

Maar David zegt nog meer: 'Gij zijt mijn Deel'. Dit woordje ziet op een erfenis. In het tijdelijk leven krijg je een erfenis zonder dat je het verdiend hebt. Zo is het ook in het geestelijke. Van Davids kant komt er niets in aanmerking. Vrije, soevereine genade valt hem te beurt. Dat is wat, als je dát mag zeggen: 'In Christus is de HEERE mijn Toevlucht en mijn Deel'. En dat in dit leven. Dat is nu geloof in beoefening. Het geloof mag hier eigenen. Wat een onuitsprekelijk wonder. Niemand zorgt voor zijn ziel. Maar David mag God overhouden.

En toch... hoewel in zijn hart iets is gebeurd, zijn de omstandigheden niet veranderd. David zit nog steeds in de spelonk. Er moet nóg wat gebeuren. Daarom bidt Hij in vers 8: 'Voer mijn ziel uit de gevangenis'. Waarom zou David dit vragen? Om vrij man te worden? Dat zeker. Maar vooral om Gods Naam te loven.

Opmerkelijk is het einde van de Psalm: 'wanneer Gij wel bij mij gedaan zult hebben'. Waarom kan de HEERE David en andere zondaren weldoen? Om Jezus' wil. Bent u zo benauwd omdat u niet weet hoe

In dit nummer

5 Van plaats tot plaats zonder bus of trein

6 Een kleine profetenschool

16 Kringgebed

- 2 Gods weg met David in de spelonk
- 3 Het zien op Jezus in Zijn leven [34]
- 4 Wat zeggen ons de cijfers? [3]
- 7 Al deze woorden [34]
- 8 De Driestar 75 jaar
- 9 De nieuwe donorwet [2]
- 10 Jeugdtribune
- 11 Kerknieuws
- 11 Berichten
- 12 Kerkdiensten

Het zien op Jezus in Zijn leven [34]

HOOFDSTUK 4

Isaac Ambrosius

het ooit goed kan komen tussen God en uw ziel? Heeft u vanwege het rechtvaardig oordeel Gods straf verdiend? Kunt u de schuld niet betalen? Is daarom uw geest in u overstelpt? Is uw pad ook doodgelopen?

Let eens op de weg die Davids grote Zoon moest gaan. Jezus' weg liep van Bethlehem naar het hemelse Jeruzalem. Maar langs welk een diepten liep het pad van de dierbare Borg Die nooit zonde heeft gedaan. Zijn weg liep ook door een grot. Hij werd gelegd in een kribbe. Zijn weg liep door Gethsémané. In dit bidvertrek gaf Hij Zijn benauwdheid te kennen voor het aangezicht van de HEERE. Waarom? Om David en u in uw zielsellende te verlossen van droefheid en vrees. Daar werd Hij gevangen genomen. Waarom? Om gevangen zondaren te ontbinden.

Niemand zorgde voor de ziel van Davids Zoon. Zijn discipelen hebben hem verlaten. Zelfs Zijn Vader heeft Hem verlaten. Waarom? Opdat Godverlaters tot God zouden genomen en nimmermeer van Hem verlaten zouden worden.

Door de grafspelonk

Tenslotte liep de weg van Davids Zoon door de grafspelonk van Jozef van Arimathea. Waarom? Zodat David en ook u niet hoeven om te komen in de donkere spelonk van uw zondaarsbestaan. Omdat deze Zoon van David Zelf dat pad is gegaan, kent Hij ook uw pad. Dáárom kan Hij ook uw Toevlucht en uw Deel zijn.

Bedrukte Sionieten, als nu Davids grote Zoon deze weg moest gaan, zou de Heere dan met u een andere weg gaan? Nee toch! De weg van de Borg is de weg van de Kerk. U moet en mag Zijn voetstappen drukken. Achter Hem aan. Als de Heere u dat laat zien, dan kan die spelonk zo'n zoet plekje worden. Dan mag in die bittere weg Gods liefde geproefd en gesmaakt worden. Dan doet de Heere het niet verkeerd.

Bent u onbekeerd? U bent nóg in het land der levenden. Roep en smeek: 'Jezus, Gij Zone Davids ontferm U mijner'. En houd niet op, voordat óók u mag zeggen uit loutere genade: Gij zijt mijn Toevlucht, mijn Deel in het land der levenden.

1. Van het vierde jaar der bediening van Christus, en in het algemeen van Zijn handelingen.

Dit was het laatste jaar van de bediening van Christus, in hetwelk velerlei dingen zijn voorgevallen. De evangelist Johannes verhaalt meer van Christus in dit jaar dan in al de voorgaande jaren, en indien ik niet het voornemen had kort te zijn, zo zouden wij ons langer kunnen ophouden met hetgeen Hij dit jaar voor ons gedaan heeft, dan wij tot nog toe gedaan hebben van het begin van Zijn bediening af. Nu was het dat Hij van gedaante veranderd is geweest en dat Hij het sacrament heeft ingesteld, dat genoemd wordt des Heeren Avondmaal. Na het Avondmaal heeft Hij Zijn afscheidspredikatie gedaan, zijnde wonderlijk vermengd met droefheid en blijdschap, en doorwrocht met verborgenheden als met smaragdstenen. Nu was het dat Hij na Zijn predikatie Zijn discipelen heeft gezegend en voor hen gebeden heeft, en de lofzang gezongen hebbende, is Hij naar de Olijfberg uitgegaan, alwaar in een hof Zijn lijden aanving. Op deze zaken had ik gedacht wat langer te blijven staan, maar ik zie dat het boek onder mijn handen uitdijt. Daar ik nu nader tot Christus' lijden, zal ik maar één zaak aanraken, hetwelk ik tot nu toe heb overgeslagen, daar dit een zaak is die meer in zich heeft dan enige handeling die ik me kan voorstellen.

Er zijn vele vragen over Christus' heiligheid, of rechtvaardigheid of gehoorzaamheid. Zoals: of die ons mede aangaat? Of is die de oorzaak van onze rechtvaardigmaking? Of Christus schuldig geweest is de wet der werken te onderhouden als Middelaar, of slechts als een bloot mens? Of wij niet gerechtvaardigd zijn alleen door de rechtvaardigheid van het lijden van Christus? En aangezien wij nu Christus' daden verhandelen met betrekking tot de zaligheid van onze zielen, zo kunnen wij dit grote werk niet overslaan, waarvan vele dingen zowel op Christus' leven zien, als op Zijn ontvangenis, geboorte, dood of lijden.

2. Van de onderscheiden verdelingen van Christus' rechtvaardigheid

Tot een beter verstaan van Christus' rechtvaardigheid plegen wij gewoonlijk te onderscheiden dat Zijn rechtvaardigheid is óf een Hem inklevende rechtvaardigheid, óf een die door Hem volbracht is. De rechtvaardigheid door Hem volbracht, is óf Zijn vervulling der Goddelijke geboden, óf Zijn voldoening voor de vloek der wet. Deze onderscheiding is door anderen gegeven met deze woorden: Christus' rechtvaardigheid is óf Zijn oorspronkelijke gelijkvormigheid, óf Zijn dadelijke en lijdelijke gehoorzaamheid aan de wet. Zijn oorspronkelijke gelijkvormigheid is die genadige, inhangende geschiktheid in Christus, waardoor Hij op een hebbelijke wijze de wet van God gelijkvormig geweest is. En deze oorspronkelijke gerechtigheid verantwoordt onze oorspronkelijke ongerechtigheid. Zijn dadelijke gehoorzaamheid is Zijn doen van de wettelijke gehoorzaamheid volgens het gebod, en Zijn lijdelijke gehoorzaamheid in Zijn lijden van de straf die wij met onze zonden verdiend hebben.

Uit: "Het zien op Jezus" Isaac Ambrosius (uitg. Den Hertog).

(wordt vervolgd)

Wat zeggen ons de cijfers? [3]

Als we de ontwikkeling van het ledental van onze gemeenten proberen te overzien, dan komt het erop neer dat er een fors geboorteoverschot is, dat niettemin terugloopt, en een fors verlies als het gaat om toetredingen en uittredingen.

C.S.L. Janse,
Apeldoorn

De getalsmatige ontwikkeling van ons kerkverband kan niet los gezien worden van de sterke secularisatie van onze samenleving.

Dat verliessaldo is in de loop der jaren zodanig gestegen dat het geboorteoverschot nauwelijks meer voldoende is om dat te compenseren. Vandaar de stagnerende groeicijfers. Wat heeft dat ons te zeggen? Allereerst moeten we bedenken dat Gods statistieken anders zijn dan de onze. God telt de levende leden. Maar een teruggang van het kerkelijk ledental is, evenals een teruglopend kerkbezoek, bepaald geen goed teken. Een kerk is echter ook geen bedrijf dat er alles aan gelegen is om uit de rode cijfers te blijven. In de kerk geldt dat het Paulus is die plant en Apollos die nat maakt, maar dat God de wasdom moet geven (1 Kor. 3:6). Tot de gemeente van Filadelfia wordt gezegd: 'Gij hebt Mijn Woord bewaard en hebt Mijn Naam niet verloochend' (Openb. 3:8). Daar gaat het om.

Secularisatie

De getalsmatige ontwikkeling van ons kerkverband kan niet los gezien worden van de sterke secularisatie van onze samenleving. Andere kerken kampen daar nog veel meer mee. De Protestantse Kerk in Nederland verliest 150 mensen per dag. Telde de Nederlandse Hervormde Kerk

een halve eeuw geleden nog 3,7 miljoen zielen en de Gereformeerde Kerken destijds zo'n 850.000, bij elkaar komen ze nu helaas niet verder dan 1,7 miljoen. In het algemeen geldt dat de kerken die in leer en leven strenger en strikter zijn, beter hun mensen weten vast te houden dan de kerken die zoveel mogelijk aansluiting zoeken bij de moderne tijd. Het geloof heeft daar vaak veel minder inhoud. Voor de jongere generatie 'heeft het al helemaal niet meer'. Maar ook in de meer orthodoxe kerken werkt de secularisatie door. Daarbij komt een sterke individualisering van de samenleving. Mensen voelen zich minder gebonden aan gemeenschappen, tradities en familiebetrekkingen. De eigen keuze staat voorop. Ook als het gaat om de kerk waarin men opgegroeid is. Daar breekt men tegenwoordig gemakkelijker mee dan voorgaande generaties dat deden.

Moderne cultuur

De invloed van de moderne cultuur is veel sterker dan voorheen. Ook in de gereformeerde gezindte liggen kerken en gezinnen daar meer voor open. Dat heeft onder meer te maken met de moderne media. Voorheen was er tot op zekere hoogte sprake van een sociaal en geografisch iso-

lement. Wat in de wereld gangbaar is aan opvattingen en gedragspatronen dringt echter met een zekere tijdsvertraging ook door in onze kring. Bijvoorbeeld als het gaat om huwelijk, echtscheiding en gezinsvorming. Maar dat geldt ook voor allerlei andere sectoren.

Dat verklaart de weliswaar beperkte, maar wel structurele terugloop van het aantal geboorten in ons kerkverband. Dat verklaart ook de omvangrijke en nog steeds toenemende uitstroom uit onze gemeenten. Meestal - maar ook weer niet altijd - gaat die naar kerken en gemeenten, waar er qua levensgedrag zondags en door de week meer mee door kan. Naar kerken en gemeenten waar de onderscheidende prediking veelal ontbreekt en het wonder van zalig worden voor diepschuldige en verloren mensen een vreemde zaak is geworden.

Het aantal van hen die in de Gereformeerde Gemeenten opgegroeid zijn, maar volledig met kerk en godsdienst breken, is in de loop der jaren ook toegenomen. Bij andere kerken betreft dat evenwel, ook verhoudingsgewijs, veel meer mensen. Tussen de Gereformeerde Gemeenten en de onkerkelijkheid zijn er immers, om het zo te zeggen, nog een heleboel alternatieven. Alternatieven voor hen die het niet meer zo zwaar nemen als thuis, maar toch ook niet met alles willen breken. Een volgende generatie gaat dan vaak weer een stap verder.

Zelfonderzoek

Die uitstroom geeft reden tot zelfonderzoek. Waarom hebben we ze niet kunnen vasthouden? Waar zijn we tekortgeschoten? Hebben we er inderdaad alles aan gedaan om ze bij het Woord van God te bewaren en ze voor te gaan in het spoor van Gods geboden? Overigens biedt dat geen garantie. Genade is geen erfgoed, maar wel werfgoed.

Eli werd verweten dat hij zijn goddeloze zonen niet eens zuur had aangezien (1 Sam. 3:13). Maar tegen Samuël, die ons in de Bijbel getekend wordt als een getrouwe profeet, wordt gezegd dat zijn zonen niet in zijn wegen wandelen (1 Sam. 8:5). Ook onder ons zijn tal van voorbeelden dat het nageslacht van godvrezende ouders ver kan afdwalen.

Niettemin zal er altijd een Kerk zijn, omdat Christus zonder onderdanen niet zijn kan (art. 27 NGB). Moge de kenmerken van die Kerk ook onder ons steeds gevonden worden.

(slot)

Van plaats tot plaats zonder bus of trein

Op 9 juni 1966 blikte ds. W.C. Lamain in De Saambinder terug op zijn bezoek aan het oude vaderland. Op woensdag 27 april 1966 arriveerde het echtpaar Lamain in ons land. Diezelfde avond preekte hij al in Rotterdam-Centrum.

A. Bel,
Vlaardingen

Ds. Lamain verbleef bijna drie weken in ons land. In De Saambinder schreef hij over ontmoetingen en preekbeurten, maar hij heeft in die korte tijd op veel meer plaatsen gepreekt dan hij vermeldde. Op maandag en op zaterdag worden er meestal geen kerkdiensten gehouden, maar ds. Lamain preekte bijna elke dag, soms zelfs meermalen. Zo ging hij op maandag 2 mei om half zes voor in Kortgene en om half acht in Kamperland. Op zaterdag 7 mei ging hij om twee uur voor in Dinteloord, om vijf uur in Tholen en om half acht in Sint Annaland.

Op woensdag 4 mei was ds. J.T. Doornenbal, hervormd predikant in Oene, onder zijn gehoor toen hij in Oostkapelle en in 's-Gravenpolder voorging. Diezelfde dag heeft hij ook nog in Nisse gepreekt. Ds. Doornenbal schreef over de kerkdienst in Oostkapelle dat er in die dienst veel persoonlijke herinneringen boven kwamen, indrukken en ervaringen uit zijn jeugd, en de ondervinding van Gods trouw en goedheid in heel zijn leven. 'Volgens mensen die wijzer zijn dan ik behoort dat niet tot de prediking des Woords. Zelf zie ik dat anders, en ik kan zeggen dat ik er alleen maar gelukkig mee was. Laat de stroom maar vloeien, broeder, en vertel ons gerust wat God gedaan heeft in je leven. Immers: 'Geen leed zal 't ooit uit mijn geheugen wissen'. En Hij zal er tenslotte Zelf in verheerlijkt worden. Ook kunnen wij er nog wat troost en moed uit scheppen. Ik ben blij hem weer gehoord en gesproken te hebben, en hoop dat hij met blijdschap mag reizen in de predikdienst, die hij al zo lang geleden ontvangen heeft en altijd heeft mogen voortzetten.'

Ds. W.C. Lamain

Een handvol koren

Ook op de Zendingsdag op 30 april was ds. Lamain aanwezig. Daar waren toen bijna achtduizend mensen bijeen. Zo veel mensen, dan is het altijd wat rumoerig, hoesten, met stoeltjes schuiven, enzovoort. Maar toen ds. Lamain plaatsnam op het spreekgestoelte, kon je een speld horen vallen. Hij heeft gesproken over Psalm 72: 'Is er een handvol koren in het land op de hoogte der bergen, de vrucht daarvan zal ruisen als de Libanon'. 'Het gaat over geen zakken vol koren, maar over een handvol koren. Van onze kant is alles onmogelijk, maar de Heere zegt dat Zijn welbehagen door de hand van Christus gelukkiglijk zal voortgaan.'

Uw Naam geef eer

Weer thuisgekomen schreef ds. Lamain: 'Nu ik weer in welstand thuis komen mocht, bewaard en gespaard door des Heeren hand, wil ik trachten enkele regels te schrijven. De Heere heeft alles wel gemaakt in het komen, in het verblijf, en in het verlaten van het oude vaderland. Mijn vrouw hoopt 7 juni weer op de boot te gaan, en het is ook namens haar dat wij naast de Heere behoefte hebben om de gemeenten, leraars, ambtsdragers en vrienden hartelijk te bedanken voor de liefde ons bewezen.

De eerste dag mocht ik in de middag ds. L. Rijksen reeds bezoeken, die we al meer dan veertig jaar geleden voor het eerst mochten ontmoeten. Samen gingen wij naar de Boezemsingel. Het was in december 1925 dat ik voor het eerst in mijn leven in die kerk mocht voorgaan. Vele herinneringen liggen daar in die Boezemsingelkerk. We zijn daar 's avonds begonnen met het zingen van Psalm 74:2 en 15, en hebben gesproken over 2 Timótheüs 1:10, het laatste gedeelte.

Ik heb van geen bus of trein gebruik hoeven te maken, daar leraars en vrienden zo bereidwillig waren om mij van plaats tot plaats te brengen.

Ook heeft het mij goedgegaan verschillende leraars uit andere gemeenten te mogen ontmoeten (ik schrijf liever gemeenten dan kerkgenootschappen). Och, dat de Heere nog bij elkander bracht wat bij elkander behoort.

Ik heb van geen bus of trein gebruik hoeven te maken, daar leraars en vrienden zo bereidwillig waren om mij van plaats tot plaats te brengen.

Ook was het mij tot blijdschap dat ik in Barneveld mijn kleinkind, alsook anderen uit de gemeente nog dopen mocht. Bovenal heeft de Heere nog opening willen geven om Zijn Woord te mogen brengen. Het is ook de behoefte en de wens van mijn hart om met de dichter van Psalm 115 te betuigen: 'Niet ons, o HEERE, niet ons, maar Uw Naam geef eer, om Uwer goedertierenheid, om Uwer waarheid wil'.

(wordt vervolgd)

Een kleine profetenschool

Ds. Kersten is onmiskenbaar een man met singuliere gaven. Evenwel heeft hij zich als geen ander ingezet voor een gedegen theologische opleiding. Ondanks de hem geschonken gaven en het verkregen onderwijs van Gods kinderen heeft hij het gebrek aan opleiding als pijnlijk ervaren.

A. Bolier,
Elspeet

opleiding er niet is, neemt hij op eigen initiatief les in de klassieke talen. Niet gehinderd door kerkelijke oogkleppen, gaat hij ook in de leer bij de gereformeerde predikant dr. L.H. Wagenaar. Die voorziet hem van veel goede en praktische adviezen.

Initiatief

Zowel bij de ledeboerianen als bij de kruisgemeenten is vanouds meer aversie tegen dan aandacht voor theologische scholing. Voor velen is onvoorbereid preken juist een kenmerk van het ware. Echter, zo niet bij ds. Kersten: 'Het schijnt wel of de bekwaamheden uit de hemel regenen. Ik heb horen vertellen van leraars, die erop pochen niet te studeren. Ze kregen alles uit de hemel – rechtstreeks. Ze wisten geen vijf minuten voor de tijd over welke tekst zij zouden preken. Maar ze behandelen dan een tekst die ze soms tienmalen bepreekt hadden. Eerlijk, ik gruw van zulk hoogmoedig en leugenachtig gedoe.'

Mede doordat enkele geschoolde predikanten naar de kruisgemeenten overkomen, komt er meer aandacht voor de opleiding. De geringe scholing zet echter nog maar weinig zoden aan de dijk. Op de kansel zijn 'vernunftige spelletjes van gezochte allegorieën en willekeurige vergeestelijking' aan de orde van de dag. Ds. Kersten weet dat het zonder roeping onmogelijk is om dienaar van het Woord te worden. Maar hij weet ook dat de Heere middellijk werkt. 'Hij kan Mozes veertig dagen en nachten zonder eten onderhouden op de Horeb. Maar als wij niet eten gaan wij dood. Hij kan leraars roepen, met gaven en wijsheid bedelen, maar als wij de middelen verachten dan sterven wij uit.'

Ootmoed

De gedreven predikant maakt daarom een

Mevr. C.A. Kersten-Wisse, ds. W.C. Lamain, ds. A. van Stuijvenberg en ds. G.H. Kersten.

Als oefenaar mag Kersten de zalving van Gods Geest reeds in rijke mate ervaren. Maar de eerlijkheid gebiedt hem ook te zeggen dat hij juist dan 'te hard van stapel loopt'. Hij haalt er dan allerlei dingen bij en bewandelt vele zijpaden. Een ouderling geeft wijze raad aan de oefenaar die krampachtig probeert 'alles' in één dienst te zeggen: 'U moet nooit uw tekst als kapstok gebruiken, maar iedere tekst heeft haar eigen verklaring'. Later schrijft ds. Kersten: 'Er bleef van mijn gepreek niet veel over. Op de preekstoel sprak ik hard en gauw. En ja, dikwijls gaf de Heere zielsverblijdende opening. Dan moesten de bestrijders eronder. Maar als ik alleen was, dan was het veelal bang. En dat ging er niet over of God mij wel geroepen had, maar het liep over mijn preek. Die deugde niet.'

Mede hierdoor is bij ds. Kersten de vaste overtuiging ontstaan dat een theologische opleiding onmisbaar is. Omdat een gedegen

plan en rolt dit via De Saambinder uit. De weg naar een eigen Theologische School kent echter vele hindernissen. Op een 'domineesfabriek' vol 'dodemanshersenen' zit men niet te wachten. Het gaat om onderwijs op 'de hemelse Hogeschool', zo luidt de kritiek. Het is ds. Kersten echter niet te doen om 'het kweken van dominees.' 'Och neen, geen stroom van zichzelf wat inbeeldende jongens die maar dominee willen worden. Maar God geve jongens onder ons in wie Zijn vreze woont. Hoe groot is de behoefte aan van God geroepen en

geleerde mannen; aan mensen dus, die het innerlijk geleerd hebben wat God doet in het zaligen van zondaars'

Het is de predikant ernst! Als de Theologische School er niet komt, zal hij zelfs overwegen om de Gereformeerde Gemeenten te verlaten. Zover komt het gelukkig niet. Het benodigde geld komt langzaam maar zeker binnen. Ook verklaarde tegenstanders veranderen na verloop van tijd in gedreven voorstanders. Zo wordt de Theologische School op 13 januari 1927

uiteindelijk onder grote belangstelling geopend. Het is een feestdag, die in ootmoed en verwondering wordt beleefd. Er is blijdschap, maar ds. Kersten beseft maar al te goed dat dit slechts een schaduw is van wat een Theologische School eigenlijk zou moeten zijn. 'Vergelijken wij de wetenschap van onze theologen met wat hier geleerd wordt, dan zouden wij ons scharen bij degenen die weenden toen zij de tweede tempel aanschouwden'.

(wordt vervolgd)

RUBRIEK AL DEZE WOORDEN [34]

De ontwikkeling in onreinheid

TIEN GEBODEN VOOR ONS

Er zijn mensen, die denken dat de enige zonde in de Tien Geboden die tegen het zevende gebod is. En ook dat het enige kwaad van het zevende gebod echtbreuk is. Men schijnt op deze manier met Gods wet in het algemeen en met het zevende gebod in het bijzonder gauw klaar te zijn. Maar zo ziet GóD het niet! Dit zal hopelijk mede aan de hand van Zondag 42 duidelijk worden.

Het kwaad tegen het zevende gebod reikt ver en gaat diep. Daarbij is het breken van de echt slechts een topje van de ijsberg. Er zijn zo veel vormen van 'trouweloosheid', zoals Maleáchi dat noemt. Ontrouw aan je vrouw of man blijkt op allerlei manieren. De wederzijdse trouwbelofte 'haar/hem trouw en geloof houdende in alle dingen, naar uitwijzen van het heilig Evangelie' bestrijkt een breed terrein. Je woorden en daden, je doen en laten, heel je zijn. Kan zij/hij van je op áán, in kleine en grote zaken? Is je ja ja? Is je blik oprecht? Doe je wat je zegt? Ben je zoals je spreekt? Ben je betrouwbaar in alles? Antwoord 109 brengt de uitleg van het zevende gebod ook in deze geest onder woorden. In het gebieden van reinheid en

trouw en het verbieden van onreinheid en ontrouw, in welke vormen dan ook. We volgen de daar genoemde voorbeelden, van buiten naar binnen. Want in deze opsomming zien we deze ontwikkeling. Het dieptepunt is niet slechts het droeve echtbreken, maar 'alle onkuise daden'. Laten we beginnen met het begin in deze ontwikkeling:

- *Wat de mens daartoe trekken kan:* alle aanleiding tot onreinheid en de verleiding daartoe. Wee, als we de verleiding -die veel en groot is- opzoeken, voeden, niet weerstaan.
- *Onkuise lusten:* al onze begeerten worden hier al in het licht van het tiende gebod uitgelegd. De wetmatigheid die sinds Genesis 3:5 al eeuwen blijkt te werken: zien leidt altijd tot begeren, en begeren leidt -vroeg of laat- zeker tot doen. Dus de duivelse methode van het visualiseren. De aantrekkingskracht van het beeld! Satan weet heel goed: 'Als ik ze het voor ogen houd, dan gaat het vanzelf verder en dieper. Daar hoeft ik verder niets meer aan te doen'.
- *Onzuivere gedachten:* zijn hier ook het directe gevolg van. Mijn gedachtenwereld, gevoelsleven en fantasie worden erdoor beheerst.
- *Onzedelijke woorden:* verdorven en schunnige gesprekken voeren, of ernaar luisteren. Het zevende gebod wordt in het licht van het negende uitgelegd.

- *Vuile gebaren:* de middelvinger opsteken, lonkende blikken en schaamteloos en lichtzinnig gedrag.
- *Onkuise daden:* er gebeurt zoveel, buiten, vóór en in het huwelijk, dat niet is overeenkomstig Gods zorg over Zijn gave van het huwelijk, het man- en vrouw-zijn. Te veel om op te noemen.

Bijna ieder woord van antwoord 108 en 109 is aan de Heilige Schrift ontleend. Het blijft toch een troostleer! Want onze vaders werden in voorzichtigheid door het Woord gevoed en gevormd.

Worden de beschuttende bedoelingen van het zevende gebod nog wel erkend? De Heere draagt immers zorg voor ons totale welzijn. Hij wil ons gehele leven, voor Zijn aangezicht. Overeenkomstig de diepe eis: 'Zijt heilig, want Ik de HEERE, uw God, ben heilig'. Hoe vaak roept de Heere hiertoe niet op? Op hoeveel manieren heeft Hij dit de zondeslaven niet willen inscherpen? In boek 2 tot en met 5 van Mozes kunnen we het lezen.

De Heere wil dat we in ons lichaam, onze geest, verlangens, woorden en gedrag onze eigen reinheid en die van anderen bewaren. Dat we respect hebben voor het unieke en de intimiteit van het lichaam van de ander en van onszelf, manlijk of vrouwelijk.

Wat geldt ook hier: waak en bid.

v. A.

De Driestar 75 jaar

De Driestar is ontstaan vanuit de lagere school van de Gereformeerde Gemeente te Krabbendijke. Daar was per 1 januari 1940 P. Kuijt aangetreden als 'hoofd der school'. Studiezin en ondernemerschap waren hem niet vreemd. Hij haakte in op de wens van jongelui om na klas 6 verder te leren. Al in het voorjaar van 1941 mochten de jongeren daarvoor plaatsnemen in de schoolbanken. Voor 10 cent per les! Als hoofd der school ervoer hij aan den lijve dat het moeilijk was om personeel te werven. Zodoende vatte Kuijt, nadat hij in drie jaar tijd een MULO-school had opgericht, het plan op om ook een kweekschool te beginnen. Dat was in 1944, nu dus 75 jaar geleden.

ds. G.W.S. Mulder,
Ridderkerk

Wie stilstaat bij een jubileum, ziet achterom. De ontwikkelingen waren intensief, zeker in die beginjaren. In 1950 ontving de opleiding, waar toen negentig 'kwekelingen' studeerden, erkenning van de overheid. In 1954 verhuisde deze naar Gouda, waar negen jaar later nieuwe huisvesting werd betrokken. In de zestiger jaren werd het onderwijssysteem in Nederland opnieuw ingericht. Voor de Driestar had dat tot gevolg dat de onderwijzersopleiding werd ondergebracht in de laatste drie jaar van de -tot dan toe vijfjarige- opleiding. Na 1968 werd de opleiding aangeduid als 'pedagogische academie' (PA). In deze nieuwe bedeling zouden de eerste twee jaar van de oorspronkelijke onderwijzersopleiding moeten worden gezien als voorbereiding op de PA. Deze twee basisjaren werden na 1968 ingericht als HAVO 4 en 5. Daarmee had de Driestar dus overheidserkenning om ook deze vorm van voortgezet onderwijs aan te bieden! Tevens mocht men toen beginnen met een MAVO. In de jaren daarna vond successievelijk de uitbouw plaats tot een volledige scholengemeenschap voor voortgezet onderwijs. In 1981 is deze afdeling zelfstandig geworden. Nu bekend onder de naam 'Driestar College'.

In 1985 fuseerden de lagere school en de kleuterschool tot basisschool. De oude kweekschool werd vanaf toen aange-

duid als 'Pedagogische academie basis onderwijs' (PABO). Inmiddels wordt deze opleiding in Gouda in meerdere varianten aangeboden. Daarnaast zijn ook lerarenopleidingen gestart voor een aantal vakken in het voortgezet onderwijs. Met de overname van de Begeleidingsdienst Gereformeerd Schoolonderwijs beschikt het instituut ook over een eigen afdeling voor onderwijsadvies. Dit alles wordt aangeduid met de naam Driestar educatief.

Complexe vragen

Wie stilstaat bij een jubileum, ziet om zich heen en probeert ook vooruit te zien. Het onderwijslandschap is sterk veranderd. Visies op opvoed- en onderwijskunde hebben de nodige moderniseringsslagen doorgemaakt. Samenwerking in grotere verbanden en internationalisering blijken noodzakelijk. Het bieden van HBO-opleidingen en het verlenen van onderwijsad-

viesdiensten stelt Driestar educatief voor ingewikkelde en spannende vragen. Dat raakt ook de identiteit. Gesubsidieerde instellingen die zich beroepen op een bepaald kader (zoals: de Heilige Schrift en onze belijdenis) worden daarin door de overheid kritischer benaderd. Steeds weer wordt het debat aangevuurd om de vrijheid van onderwijs in te perken. De maatschappelijke tendens is om af te groeien van duidelijke levensbeschouwelijke principes. Althans, om die in de praktijk terug te brengen tot hun praktische relevantie. Op welke wijze kan Driestar educatief te midden van dit alles het best vasthouden aan de onopgeefbare standaard van Gods Woord en de Drie formulieren van enigheid?

De Driestar is opgericht ten dienste van de bevindelijke richting van de gereformeerde gezindte. De vragen van Driestar educatief zijn vragen die de achterban direct raken, en andersom. Juist in een veranderende wereld als de onze wordt op de proef gesteld wie we werkelijk zijn. Is onze identiteit als een naamkaartje, of is ze als een hartelijke motivatie die ons gehéle (school)leven doortrekt? Hoe nodig blijkt het, dat we als gezindte en onderwijsinstituut daarin zoeken elkaar te verstaan en vast te houden.

Toegenomen afhankelijkheid

Wie stilstaat bij een jubileum zou ook omhoog moeten zien. Ons past erkentelijkheid jegens de Heere. Het is een bijzonder voorrecht dat we dit onderwijsinstituut mogen hebben, met erkenning en financiering door de overheid.

Ons past ook verootmoediging. Wie zijn we, dat de Heere ons zo gezegend heeft. En: hoe hebben we onze verantwoordelijkheid ingevuld? De zegeningen die de Heere schonk, verplichten ons te meer tot de dienst aan Hem en Zijn Woord.

Als we omhoog zien, laten we dat dan ook mogen doen met een gebed om getrouw te zijn. Ons onderwijs is opgericht om onze kinderen te midden van oppervlakkigheid, juist ook op godsdienstig terrein, te mogen vormen en opvoeden bij Gods Woord. De belijdenis van vrije genade is daarvoor één van de belangrijke pijlers. Onverminderd nodig is dat we mogen leven en werken in de overtuiging dat we alleen door hartvernieuwende genade kunnen zijn wie we behoren te zijn; voor Gods aangezicht en voor de klas!

Vanuit deze verbondenheid wensen we de Driestar bij dit jubileum van harte Gods zegen toe.

De nieuwe donorwet [2]

We gaan in dit tweede artikel in op de folder 'Het nieuwe donorregister' die bij u in de bus is gevallen. Daarin wordt iedere Nederlander van 18 jaar en ouder opgeroepen om zijn of haar keuze om wel of geen donor te zijn, kenbaar te maken.

ds. A. Schreuder,
Beekbergen

Hoewel we het betreuren dat door deze nieuwe wet het 'nee-tenzij' principe is ingewisseld voor het 'ja-tenzij' principe, kunnen we niet om deze wet heen. Het is trouwens opvallend dat er ook nogal wat mensen zijn die bezwaar hebben tegen deze nieuwe wet, niet vanuit godsdienstige overwegingen, maar vanuit een ander beginsel. Zij vinden dat de overheid de menselijke autonomie schendt door een wet aan te nemen die uitgaat van de veronderstelling dat het lichaam niet van de individuele mens zelf is, maar van de overheid als geheel. Vanuit hun visie op de menselijke autonomie vinden zij dat het 'nee-tenzij' principe ten onrechte is ingewisseld voor dat van 'ja-tenzij'.

Recht doen aan vrijwilligheid

Vanuit onze achtergrond hebben we altijd gepleit voor het 'nee-tenzij' principe, omdat dat het meest recht doet aan het aspect van vrijwilligheid. Nu dat principe

echter is veranderd in 'ja-tenzij', betekent dat niet dat we tot iets gedwongen worden wat we niet willen. Wel moeten we nu zelf actief aangeven wat onze keuze is. Hoe het maken van een keuze in zijn werk gaat, kunt u duidelijk lezen in de folder.

Allereerst wil ik erop wijzen dat in de folder wordt benadrukt dat u goed over uw keuze moet nadenken en daar ook met familie of naaste vrienden over moet praten. Misschien is dit wel het belangrijkste uit de folder, dat u duidelijk voor uzelf en met uw naaste omgeving een mening hebt gevormd over de keuze die u maakt.

Hoewel de overheid in de folder alleen vraagt of u bij uw sterven wel of niet donor wilt zijn, moeten we onszelf een veel belangrijkere vraag stellen. Dat is de vraag waar het sterven ons zal brengen, waar we zullen zijn in de eeuwigheid. De overheid roept ons op iets lichamelijks af te staan,

maar de Heere roept ons op om bezig te zijn met de vraag of we mogen weten met lichaam en ziel het eigendom te Christus te zijn.

Naast deze opmerking verwijs ik nog naar de twee zaken die ik in het vorige artikel heb genoemd om die mee te nemen in uw overwegingen om tot een keuze te komen.

Een gewetensbeslissing

Het maken van een keuze varieert van: ja, nee, mijn partner of familie beslist en tenslotte een door mij aangewezen persoon beslist. Bij iedere keuze wil ik één opmerking maken.

Als u 'ja' invult, heeft u zich ook goed gerealiseerd wat dat betekent voor de nabestaanden. 'Ja' invullen is wel een individuele beslissing, maar raakt ook direct degenen die aan u verbonden zijn.

Als u 'nee' invult, behoeft u zich niet te verontschuldigen dat u geen 'ja' invult. Het gaat immers om een persoonlijke gewetensbeslissing.

Als u invult dat uw partner of familie beslist, moet u er wel van tevoren duidelijk met hen over gesproken hebben waarom u de beslissing aan hen overlaat.

De vierde keuze is dat u een persoon kiest die voor u beslist. Ik begrijp deze keuzemogelijkheid niet zo goed. Ik denk dat deze keuze tegemoet wil komen aan het individualisme van onze dagen, waarin iemand een leven leidt waarin familiebanden geen rol spelen.

Boek des levens

Tenslotte wil ik nog één opmerking maken. Hoewel iedere Nederlander een keuze moet maken, zal in veel gevallen de donorvraag niet aan de orde komen bij het overlijden. Die vraag komt in de meeste gevallen (niet in alle gevallen) vooral aan de orde als iemand overlijdt na een ernstig ongeval of andere acute aandoeningen waarbij men op de IC behandeld wordt.

Wat ik hiermee wil zeggen is dat, als iemand 'ja' invult, dit nog helemaal niet betekent dat hij/zij bij het overlijden ook werkelijk donor zal zijn. De wet vraagt zich uit te spreken over de mogelijkheid van wel/niet, maar of dat ook werkelijkheid wordt, ligt niet in onze maar in Góds hand. Hij bepaalt het moment van ons levenseinde en ook hoe dat zal zijn. Dan is het voor ons niet beslissend hoe we in het donorregister geregistreerd staan, maar wel of onze naam geschreven staat in het boek des levens. Laat dat onze eerste zorg zijn!

(slot)

Alzo zegt de HEERE

L. van der Ham, Krimpen aan den IJssel

Praten is één van de manieren om dingen naar elkaar toe duidelijk te maken. Het is een zegen als wij het vermogen hebben om door middel van spreken ons te uiten. Heel veel mensen kunnen dit niet vanwege een beperking of ziekte.

Door middel van onze woorden delen we heel wat onderling. Jij met je vrienden, je ouders met familieleden, de docent naar zijn leerlingen, de dominee naar zijn gemeente. Doorgaans slikken we de meeste woorden als 'zoete koek', nemen we deze voor waar aan. Misschien zijn voor jou de woorden van je ouders heel bepalend. Voor een ander zijn dat de zaken die hij van zijn vrienden hoort.

Hoe zit dit eigenlijk met het spreken van de Heere? Je staat weer aan het begin van een nieuw schooljaar, de catechisaties gaan weer van start. Allemaal momenten waarop de Heere spreekt. Het 'alzo zegt de HEERE' klinkt! Het lijkt in onze tijd steeds minder vanzelfsprekend dat Gods Woord wordt geloofd. Er worden wat vraagtekens gezet! Misschien ook wel door jou? Is de Bijbel echt waar? Hebben wij dan alleen de waarheid? Zijn het echt zes scheppingsdagen geweest? Is geloof, is bekering echt noodzakelijk? Ik ben toch gedoopt?

Wat ik je vragen wil: buig eerbiedig voor het spreken van de Heere in Zijn Woord. Zijn Woord is waar. Zijn spreken oprecht. Nee, ik kan je daarvan niet overtuigen. Dat kan je vader, moeder, docent en dominee ook niet. Niemand! Wie wel? Lees

artikel 5 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis maar, als je dit stukje uit hebt. Ik hoop van harte dat je dit door genade ervaren mag: '...omdat ons de Heilige Geest getuigenis in onze harten geeft dat deze woorden van God zijn...'

Laat dit jouw gebed zijn voor het komende schooljaar en winterseizoen: 'Spreek, HEERE, want Uw knecht hoort' (1 Sam. 3:9b).

'Alzo zal Mijn woord, dat uit Mijn mond uitgaat, ook zijn, het zal niet ledig tot Mij wederkeren; maar het zal doen hetgeen dat Mij behaagt, en het zal voorspoedig zijn in hetgeen waartoe Ik het zend.'

Jesaja 55:11

slot

85

Palko de kleine evangelist

J.W. van den Berg

'Dat is best', zei ze vrolijk. 'Lees maar over het Land waar de zon nooit ondergaat, Palko.'

't Bleef even stil toen Palko het Boek dichtdeed. 'Geen zon meer nodig, want het Lam zal die stad verlichten, mijn jongen. En Hij zal zitten op de troon, Jezus, het Lam Gods, Dat ook mijn zonden heeft weggedragen!'

De priester vouwde zijn handen en sloot zijn ogen. Even later zag Palko dat vader Malina in slaap gevallen was. Hij keek naar dat vriendelijk gezicht, waarover zo vaak een waas van droefheid lag. Het was alsof zijn grote vriend een schone droom had, zo'n gelukkige glimlach lag er op zijn gelaat.

Toen zag Palko de jonge priester over het tuinpad komen. Hij legde een vinger op zijn lippen om hem te beduiden zachtjes dichterbij te komen. De jonge man boog zich over vader Malina heen. 'O Palko!' riep hij toen verschrikt, 'Jouw grote vriend is gestorven.'

Het drong even niet tot Palko door, maar toen begreep hij het. Vader Malina was gegaan naar het Land waar de zon nooit meer ondergaat.

Palko laat zijn tranen de vrije loop. Nooit zullen de laatste woorden van vader

Malina uit zijn geheugen gewist worden: 'Maar het mooiste van alles zal zijn dat Hij zal zitten op de troon. Hij, Jezus, het Lam Gods, Dat ook mijn zonden heeft weggedragen!'

'Dunaj, waarom zou ik verdrietig zijn. Jezus bracht hem in het huis van Zijn Vader.' Palko kijkt omhoog naar de hemel en roept: 'Heere Jezus, help mij dat ik anderen de weg mag wijzen naar het Land waar de zon nooit, nooit meer ondergaat. Amen.'

(slot)

Kerknieuws

GENERALE SYNODE 2019

Op woensdag 11 en donderdag 12 september 2019 zal de Generale Synode in vergadering bijeenkomen in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Gouda, Nieuwe Gouwe O.Z. 2-B, aanvang 10.00 uur. Mannelijke leden van de Gereformeerde Gemeenten zijn welkom deze vergadering te bezoeken. Voorafgaande aan de synode wordt een bidstond gehouden op dinsdag 10 september (19.30 uur) in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Barendrecht, Ploegwei 1. In deze dienst hoopt de preses van de vorige synode, ds. J.J. van Eckveld, voor te gaan. De vervolgzittingen zullen plaatsvinden op

woensdag 9 en donderdag 10 oktober 2019. Namens de roepende kerk van Aagtekerke, ds. A.P. Baaijens, preses S. de Visser, scribe

JUBILEUM DS. A.T. VERGUNST

Het is gebruikelijk om in De Saambinder aandacht te besteden aan jubilea van predikanten. Niet om in mensen te eindigen, maar om iets weer te geven van de trouwe zorg van hun Zender. Ds. A.T. Vergunst is op 31 augustus 25 jaar predikant, maar hij heeft aangegeven daar geen aandacht voor te willen: 'Dit is een persoonlijk moment tussen mijn Zender en mij.'

WIJZIGING KERKELIJK JAARBOEK

Blz. 89,

Met ingang van 1 september gaat het secretariaat van het deputaatschap Diaconale en Maatschappelijke Zorg over naar: J. de Waard, Stougjesdijk 249, 3261 KV Oud Beijerland; tel. 0186-614948, e-mail j.dewaard@filtnet.nl

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Berichten

STUDENTENKRING ROTTERDAM

Naast studeren ook gezelligheid, bezinning, vriendschappen en goede gesprekken? Kom 10 september BBQ-en bij de openingsactiviteit van vereniging Vox-Viva Rotterdam. Meer informatie en aanmelden: www.vox-vivarotterdam.nl en op ons instagram-account.

ZOMERUITJE ZIN-IN

Zin-in ontspanning en gezelligheid? Ga mee met het zomeruitje! We gaan varen, aansluitend is er een BBQ. Datum: zaterdag 28 september, 12.30-22.30 uur. Locatie: Harderhaven 40, Zeewolde. Jongeren van 21-35 jaar zijn welkom. Meld je aan: www.jbagg.nl/jongeren/zin-in/agenda

CEDRAH-BEZINNINGSBIJENKOMSTEN VOOR KERKENRADEN

Stichting Cedrah organiseert twee bezinningsbijeenkomsten voor ambtsdragers over het thema: Indicatiebeleid en wachtlijsten binnen Cedrah. Pastoraal werkers gaan in op de waarde en de knelpunten van

identiteit en bestuurder T.A. Stoop geeft een toelichting op actuele ontwikkelingen in de ouderenzorg.

De eerste bijeenkomst is op maandag 16 september (19.30 uur) in Woonzorgcentrum Beth-San te Moerkapelle, bestemd voor ambtsdragers uit de regio's van d'Amandelhof (Capelle a/d IJssel), Beth-San (Moerkapelle), Nebo (Zwijndrecht) en Uitzicht (Vlaardingen). De tweede bijeenkomst is op dinsdag 17 september (19.30 uur) in Woonzorgcentrum Eben-Haëzer te Middelburg, voor ambtsdragers uit de regio's van Eben-Haëzer (Middelburg), Rehoboth (Goes) en Hebron (Nieuwerkerk). Aanmelden via tel. 010-2075858 of mailen naar info@cedrah.nl

INSCHRIJVEN VOOR CGO

Er zijn nog enkele plaatsen vrij op de CGO-cursussen die vanaf 7 september starten in Gouda, Amersfoort, Dordrecht, Goes, Rijssen, Tholen en Veenendaal. Zie ook De Saambinder van 22 augustus. Meer informatie en inschrijven: www.cgo.nu/toerusting

VERKOPING IN WAARDE

Op vrijdag 6 september houdt vrouwenvereniging Rhodé te Waarde de jaarlijkse fair (16.00-20.00 uur). Locatie: Adullamkerk, Meezeweg. Opbrengst is voor goede doelen.

GOD HEEFT HET JUK VAN ZONDIGE MENSEN AAN DE HALS VAN JEZUS GEHANGEN, OPDAT ZIJ DOOR ZIJN BANDEN ONTBONDEN Zouden WORDEN.

MATTHEW HENRY

Kerkdiensten

ZONDAG 1 SEPTEMBER 2019

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. C. Hogchem; Aalst 9.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur (H.D.) ds. C. Sonneveld; Alphen a/d Rijn 19.00 uur ds. G. Clements; Amsterdam 18.30 uur stud. J. Beens; Apeldoorn 10.00 en 16.00 uur (H.D.) ds. R.A.M. Visser; Arnhem 18.00 uur ds. A.A. Brugge; Barendrecht 15.30 uur ds. A.T. Huijser; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. J. van Laar; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Berkenwoude 10.00 uur ds. J.J. Tanis en 19.00 uur ds. G.J. Baan; Bodegraven 10.00 uur ds. W. Silfhout en 16.30 uur ds. W.A. Zondag; Borssele 9.30 en 14.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. D. de Wit; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur (H.D.) ds. A. Verschuure; Capelle a/d IJssel-West 17.00 uur ds. W. Silfhout; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Den Haag-Scheveningen 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; Den Helder 10.00 en 16.00 uur stud. P.J. de Raaf; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. A.A. Brugge; Dordrecht 19.00 uur ds. B. Labee; Eindhoven 16.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Enkhuizen 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enter 19.00 uur ds. R.A.M. Visser; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. G. Pater; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; Goudswaard 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; 's-Gravenpolder 9.30 uur ds. C. Harinck en 18.00 uur ds. S. Maljaars; 's-Gravenzande 15.30 uur ds. J.J. Tanis; Haamstede 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur (H.D.) ds. M.H. Schot; Hilversum 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. W. Visscher; Hoedekenskerke 10.00 en 15.30 uur (H.D.) ds. M. Karens; Hoogvliet 19.00 uur ds. H. Brons; Houten 10.00 uur ds. J.J. van Ekeveld en 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Kampen 9.30 en 15.30 uur (H.D.) ds. D.W. Tuinier; Kamperland 17.00 uur ds. C.J. Meeuse; Katwijk aan Zee 18.30 uur ds. G.J.N. Moens; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 14.00 uur

ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. J.W. Verweij; Kruiningen 14.00 uur ds. C. van Krimpen; Leerdam 18.00 uur ds. J. Schipper; Leiderdorp 15.30 uur (H.D.) ds. P. Mulder; Lelystad 18.00 uur ds. D.W. Tuinier; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. G.J.N. Moens; Marknesse 19.00 uur ds. A. Schot; Meeuwen 18.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. S. Maljaars; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 en 16.30 uur ds. A. Vermeij; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur stud. P.C. Vlot; Mijdrecht 18.00 uur ds. W. Visscher; Moerkapelle 19.15 uur ds. G.W.S. Mulder; Naaldwijk 19.00 uur ds. A. Verschuure; Nieuw-Beijerland 19.00 uur ds. C. Sonneveld; Nieuwdorp 9.30 en 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Nieuwerkerk 18.00 uur ds. M. Joosse; Nieuwe-Tonge 15.30 uur stud. P.C. Vlot; Nijkerk 14.30 uur ds. J.B. Huisman; Nisse 9.30 en 14.30 uur ds. C.J. Meeuse; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur (H.D.) ds. A. Schot; Ooltgensplaat 9.30 uur ds. M. Joosse; Oostburg 15.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Oosterland 14.30 uur ds. M. Joosse en 18.30 uur ds. C. Harinck; Oostkapelle 9.30 en 16.00 uur ds. B. van der Heiden; Opheusden 10.00 en 17.30 uur ds. W. Mouw; Opperdoes 19.00 uur stud. P.J. de Raaf; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Poederloij 14.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Poortugaal 14.30 uur ds. G.J. Baan; Poortvliet 14.30 uur ds. M. Blok; Puttershoek 14.00 uur ds. M.H. Schot; Rhenen 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Ridderkerk-Slikerveer 14.30 uur stud. L. van der Kuijl; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. S.W. Janse; Rotterdam-Alexanderpolder 16.30 uur ds. J. Driessen; Rotterdam-Centrum 10.00 en 17.00 uur stud. L. van der Kuijl; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; Scherpenzeel 10.30 (H.D.) en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Sint Philipsland 14.30 uur ds. P.D. den Haan; Sliedrecht 9.30 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 9.30 uur ds. J. Schipper en 16.00 uur ds. J.J. van Ekeveld; Spijkenisse 10.00 uur ds. J. Driessen; Sprang-Capelle 14.30 uur ds. E. Bakker; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. G. Hoogerland; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. J.B. Zippro; Terwolde - De Vecht 14.30 uur (H.D.) ds. A. Schreuder; Tholen 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. P.D. den

Haan; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. P. Mulder; Uddel 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. G. van Manen; Utrecht 10.00 en 16.00 uur ds. J. IJsselstein; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; Vlaardingen 10.00 en 16.30 uur ds. H. Brons; Vlissingen 15.30 uur ds. A.P. Baaijens; Waarde 14.00 uur ds. A.J. de Waard; Werkendam 10.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; Westzaan 10.00 en 15.30 uur stud. J. Beens; Wierden 15.00 uur ds. S.W. Janse; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W.A. Zondag; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 16.00 uur ds. H. van der Heiden; Zwijndrecht 9.30 en 17.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; Zwolle 15.00 uur ds. A.B. van der Heiden.

DINSDAG 3 SEPTEMBER 2019

Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur (H.D.) ds. C. van Ruitenburg; Drachten 19.30 uur ds. E.J. Boudewijn; Krabbendijke 19.30 uur ds. A. Verschuure; Oosterland 19.30 uur ds. S. Maljaars.

WOENSDAG 4 SEPTEMBER 2019

Aalst 19.30 uur ds. D. de Wit; Barneveld-Zuid 19.30 uur ds. J. van Laar; Ede 14.00 uur (huw. bev.) ds. M. Joosse; Goudswaard 19.30 uur ds. F. Mulder; Herkingen 19.30 uur ds. M. Joosse; Hilversum 19.45 uur ds. C. Hogchem; Hoogeveen 19.30 uur ds. S.W. Janse; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. J. Schipper; Kruiningen 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Meeuwen 19.30 uur ds. A. Verschuure; Middelharnis 19.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Nieuwe-Tonge 19.30 uur ds. J.J. Tanis; Opperdoes 19.30 uur ds. K. Boeder; Sint Annaland 19.30 uur ds. C. van Krimpen; Uddel 19.30 uur ds. G. Beens; Wolphaartsdijk 19.30 uur ds. G. Hoogerland; Zoetermeer 19.30 uur ds. A. Schot.

DONDERDAG 5 SEPTEMBER 2019

Alblasserdam 19.30 uur ds. C. Sonneveld; Dinteloord 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Kampen 18.30 uur (huw.bev.) ds. D.W. Tuinier; Melissant 19.30 uur ds. A.T. Huijser; Mijdrecht 19.30 uur ds. E.J. Boudewijn; Moerkapelle 19.00 uur (huw.bev.) ds. W. Harinck; Naaldwijk 19.45 uur ds. A. Schreuder; Nieuw-Beijerland 14.00 uur (huw.bev.) ds. A. Vermeij; Nieuwer ter Aa 19.30 uur ds. G. Pater; Nisse 19.30 uur ds. G. van Manen; Werkendam 19.30 uur (voor de zending) ds. S. Maljaars.

VRIJDAG 6 SEPTEMBER 2019

Barneveld-Zuid 13.30 (huw.bev.) en 15.30 uur (huw.bev.) ds. J. van Laar; De Valk-Wekerom 14.00 uur (huw.bev.) ds. B.J. van Boven; Ermelo 13.45 uur (huw.bev.) ds. J.B. Huisman; Kootwijkerbroek 15.00 uur (huw.bev.) ds. G. Beens; Moerkapelle 13.30 uur (huw.bev.) ds. G.W.S. Mulder; Nunspeet 14.00 uur (huw.bev.)

ds. A. Schot; Rijssen-Zuid 14.00 uur (huw.bev.) ds. S.W. Janse; Veenendaal 14.00 uur (huw.bev.) ds. B. Labee.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 1 SEPTEMBER 2019

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen

(Prinsesselaan 6 l) 15.30 uur evang. G. Baan; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur (Bijbeluur) evang. S. de Visser en 16.00 uur leesdienst; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 11.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Advertenties

De vele persoonlijke en schriftelijke blikken van meeleven die wij hebben ontvangen na het overlijden van onze geliefde vader, grootvader en overgrootvader

Hendrik Paul

hebben ons goed gedaan. Wij zeggen u hiervoor hartelijk dank.

Kinderen, klein- en achterkleinkinderen Paul

Moerkapelle, augustus 2019

Niet-ritmische PSALMZANGAVOND GOUDA

Organist: **Pieter Heykoop**
Meditatie: **Ds. W. Mouw**

m.m.v. de Bovenstemgroepen
Waddinxveen & Wouterswoude

Ger. Gem. Gouda
Nieuwe Gouwe O.Z. 2b
D.V. 31 augustus 2019
Aanvang 19.30 uur

Yerseke
Ger. Gem.

D.V. Woensdag 18 september
19.30 uur
Student P.C. Vlot
GBS-dienst

Op D.V. zaterdag 7 september 10-16 uur organiseert Stichting Timotheos de **zomermarkt en fietstocht** bij het Fort aan de Buursteeg, nabij **Ede/Veenendaal**. Verkoop met veel kramen, rommelmarkt, eten en drinken en activiteiten voor kinderen. Ook is er een prachtige fietstocht (20 of 40 km) door de Veluwe omgeving. De volledige opbrengst is voor het zendingswerk van Bep Klok in Malawi. Van harte welkom! Meer informatie: www.timotheos.nl/ede

GORTEL t.h. 4 pers. chalet met veel privacy. Vrij na 2/9, wk 39 bezet. Kom dichtbij luisteren naar het burlen van de herten. Bel 0578-662229 of mail voor info chaletgortel@solcon.nl

STEUNEN WAAR

HET NODIG IS

Vast gelopen of hulp nodig? Worden de zorgen te groot of het verdriet te zwaar? Bloei Psychosociale Hulpverlening biedt hulp wanneer het even niet meer gaat en staat open voor iedereen die ondersteuning, advies of begeleiding wenst.

Ik, Dorathé, bied begeleiding aan kinderen, jongeren en volwassenen. In de ondersteuning richt ik mij o.a. op:

- Familie/relatieproblemen
- Persoonlijke problemen
- Rouw en verlies

Kijk voor het uitgebreide aanbod op www.bloeihulpverlening.nl of bel naar 06-36462176 en maak vrijblijvend een gratis kennismakingsgesprek.

Dorathé van Leeuwen
Waterschans 24
3905 XR Veenendaal

DE VLOERENKONING.NL

Betrouwbaar-goed-voordelig!
De beste kwaliteit en de grootste collectie PVC Vloeren & vakkundig gelegd! Bel Arie voor een thuisafpraak: 06-19557166

Thema:
Zij, de de zee beraren

**PSALMZANGAVOND
DORDRECHT – GROTE KERK**
D.V. Za 14 sept./19.30/gratis
Mannenkoor Ethan Yerseke
zingt mee in de samenzang!
Organist: **Pieter Heykoop**
Meditatie: **Ds. C. van Krimpen**
CD-opname

Begrafenisonderneming
Treur

Kroostweg 22
3704 ED Zeist
030 692 42 58
06 573 156 89
info@begrafenisondernemingtreur.nl

www.begrafenisondernemingtreur.nl

Uitnodiging

Wat? Herdenkingsbijeenkomst
Wanneer? Vrijdag 20 september 19.00 uur
Waar? Hersteld Hervormde Kerk, Engelsestouf 1, Wijk en Aalburg
Voor wie? Alle (oud-)leerlingen, (oud-)ouders, grootouders, (oud-)personeelsleden en belangstellenden

Wat? Reünie
Wanneer? Zaterdag 28 september 14.00-17.00 uur
Waar? Ds. G. Voetiuschool, Albert Schweitzerlaan 6, Andel
Voor wie? Alle oud-leerlingen en oud-personeelsleden

Informatie/aanmelden: info@gvsandel.nl of 0183-442780

Ouddorp aan zee.. nog te huur vanaf 13 september en oktober zeer luxe ruim 6 persoons chalet op rustig parkje (3 sl kamers). Kijk voor info op www.ouddorpchalet.nl of bel ons: 0653153744

- HULPVERLENING**
o.a. somberheid, gezin of relatie, rouw, angst, trauma, seksueel misbruik
- COACHING**
o.a. burnout, zelfbeeld, grenzen AD(H)D, narcisme, identiteitsontwikkeling
- TRAINING**
o.a. DISC. Houd me vast, KIDS, weerbaarheid, negatief zelfbeeld
- TOERUSTING**
o.a. kerkenraden, verenigingen, onderwijs, zorg, bedrijven

010- 7 411 411 info@praktijkdenuij.nl
www.praktijkdenuij.nl

Vanuit de aanvullende verzekering worden u en uw kinderen veelal gedeeltelijk vergoed door de ziektekostenverzekeraars en ProLife. De praktijk is vrijgesteld van de eigen bijdrage.

Nieuwewerk aan den IJssel - Barneveld - Yerseke

Nog een paar dagen er tussenuit? Vak.won. in mooi ZEELAND. Genieten van rust en ruimte. 0113-302209
www.boerderijvakantiezeeland.nl

www.derooboeken.nl
Vanaf NU al uw bestellingen GRATIS verzonden (binnen Ned.)

Vakantie in Nederland:
Heerlijk nazomereren in Ommen - Hardenberg - Terschelling v.a € 175 p.w. bel 0512-516096 - kijk op www.vdsluisvakanties.nl

Lees en bestudeer eens een oudvader aan de hand van vraag en antwoord, thuis in eigen tempo.

Meld u nu aan !!

Meer info zie onze website.
Of vraag een gratis brochure aan.

www.cursussenoudvaders.nl
tel. 0118-583025 / 0172-532796

Witgoed specialist

altijd zeker van je zaak

MOLENAAR WITGOED zoekt een (LEERLING) VERKOPER van huishoudelijke apparaten in Dordrecht.

Ben je klantvriendelijk en handig en denk je op MBO-niveau? Of wil je dit leren via BBL-traject? Neem dan contact op met dhr. J. Verhey, tel. 078-6311044 (zaak), 0628777276 (app) of stuur een mail naar molenaaralblasserdam@witgoedsspecialist.nl

Zoekt u een mediator of organisatie-adviseur?

Bel: 06 - 53868881
www.bvissermediation.nl
www.bvisserconsultancy.nl

www.villaweijpoort.nl
Bijeenkomsten, zakelijk en privé.
Nieuwerbrug. Midden in het Groene Hart van Holland. Laat u verrassen!

Te huur in Kootwijkerbroek:
vrijstaande woning met 3 slaapkamers en een flinke bergruimte voor max. 1 1/2 jaar. Tel. 06 53405696.

EERTIJD VERRE..., NU NABIJ

17 predicaties over Efeze 2:12 door **Christophorus Love**

Niet alleen de ellendige natuurstaat van de mens wordt benadrukt, maar ook de gelukzalige staat der genade

Bij de boekhandel verkrijgbaar
ISBN 978-94-91272-47-9; 192 blz. € 14,50
Boekbinderij - Uitgeverij Snoek - Ermelo
E: fnsnoek@kliksafe.nl - T: 0341 55 66 08

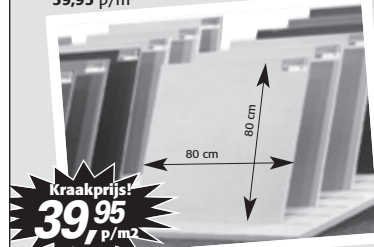
Waarom Paul Roescher?

Wij geven u twaalf redenen!

4

Meer dan 40 jaar ervaring!

Tegel: enorm formaat / kleine prijs! 80x80 cm, verkrijgbaar in vijf kleuren. Van 89,95 voor 39,95 p/m²

PAUL ROESCHER
KEUKEN • BAD • VLOER • HAARD

Totaal 17500 m² in Rijssen en Apeldoorn
Tel. 0548 530 350 www.paulroescher.nl

NIEUW DAGBOEK ALS UITDEELBOEK

OP DE LEERSCHOOL VAN HET WOORD

Ds. E. Venema

Nieuw Bijbels dagboek. Vervolgstof uit OT en NT, niet jaargebonden. Opzet is gelijk aan vorig jaar uitgegeven en veelgevraagd dagboek 'Op Gods leerschool'. Zeer geschikt als uitdeelboek, ook aan bejaarden.

Voorkom teleurstelling
EN TEKEN NU IN!

Intekenprijs € 18,95
Na 31-12-19 € 20,95

Uitgeverij 'de Ramshoorn'

Lange Vorststr. 21 Goes
Tel. 0113-221909
info@ramshoorn.nl
www.ramshoorn.nl

Bestellen?

Bij uw boekhandel of info@ramshoorn.nl

HULP NA EEN ongeval

Bent u slachtoffer van een ongeval? Heeft u hierdoor schade? DB Letselschade kan u geheel kosteloos begeleiden bij het verhalen van uw schade.

db-letselschade.nl
0252-701108

ANDANTE
-orgelcentrum-

Uw dealer van

Johannus Monarke Content Domus Viscount Mixtuur
(Hauptwerk orgels)

* Ruim assortiment bladmuziek (ook klavir)
* Verkoop en verhuur, ook voor zaal en kerk
* Collectie kleine blaasinstrumenten

Industrielaan 26 • Veenendaal • tel 0318 - 50 50 63
www.andanteorgels.nl

Goedeboeken
nieuw en tweedehands
Kerkbuurt 30, Sliedrecht
0184-769003
www.goedeboeken.nl

begrafenisverzorging Den Hollander

- Alleen begravenissen
- Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst rouwcentrum of thuis met koeling
- Dag en nacht bereikbaar

🏠 Mozartlaan 13
3131ES Vlaardingen
☎ 010 - 460 05 09
✉ info@tdenh.nl
🌐 www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

Boekhandel De ZONNEBLOEM

Dorpsstraat 164 - Scherpenzeel (gld)
033-2774355
www.boekhandeldezonnebloem.nl

Annette van Maaren (Msc.)
Reformatisch Psycholoog

Haastrecht Oudewater
Montfoort Gouda
0348-558000 of 06-42504158
www.phhaastrecht.nl
Psychologische Hulpverlening

KLASSIEKE ORGELS...

Johannus Eminent
Domus Monarke
Cantilena enz.

Ruime ervaring in zaal- en kerkorgels

NIEUWERKERK A/D IJSSEL
Vrijheidslaan 55 - tel. (0180) 31 56 52

Krabbendijkse
Nederhemert Nrd.
Papendrecht

www.stolkorgels.nl

Psychologenpraktijk Brouwer

- Onderzoek
- Advies
- Begeleiding
- Behandeling

Hulpverlening aan kinderen, jongeren en volwassenen

Bij o.a.: ADHD • angst • burn-out • depressie • faalangst • fobie • gedragsproblemen • identiteitsproblemen • lichamelijke spanningklachten • negatief zelfbeeld • onzekerheid • opvoedingsproblemen • paniek • piekeren • PDD-NOS • relatieproblemen • slaapproblemen • somberheid • spanning • stress • syndroom van Asperger.

Voor verdere informatie en aanmelding:
T 0180 - 42 69 55
E info@psychbrouwer.nl
I www.psychbrouwer.nl

Vestigingen in Ridderkerk, Barneveld en Meteren

ORGELBOUW ADVIES COMMISSIE

een betrouwbare partner!

- NIEUWBOW
- RESTAURATIE
- OVERPLAATSING
- ONDERHOUD

Voor meer informatie:
Dhr. H. den Hollander
T (010) 435 44 35
E h.den.hollander@kliksafe.nl

VERENIGING ORGANISTEN GEREFORMEERDE GEMEENTEN

ook voor akoestische vraagstukken

De Verrassing
Bangaloupark

Welkom terug op ons park!

Al 60 jaar verrassend op Texel!

www.deverrassing.nl | 0222 31 89 06

Colofon

De Saambinder
Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteurs: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
T 0186-576990
E givanaalst@kliksafe.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,35 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementenprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 14,50 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober)

voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
* afwijkend tarief voor:
Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

de Saambinder *Bewuste keuze*

Ds. Labee over: **Kringgebed**

Onze dochter bezoekt een studentenvereniging waar regelmatig begonnen wordt met kringgebed. Zij vindt het mooi en verbindend om op die manier het goede voor elkaar te zoeken. Wij hebben er als ouders moeite mee, maar vinden het moeilijk om argumenten aan te dragen. Wilt u erover schrijven?

Bedenkingen

Deze vraag raakt de praktijk van het gebed en dan met name de vorm. De inhoud is altijd belangrijker dan de vorm, maar de vorm moet wel passen bij de inhoud. Bij het gebed zijn verschillende vormen mogelijk en geoorloofd. In de Heilige Schrift vinden we verschillende gebedshoudingen: geknield, staand en met geopende handen naar de hemel. Wonderlijk dat de gebedshouding die ons het meest vertrouwd is, zittend met gevouwen handen, in de Bijbel niet voorkomt(!). Verder lezen we in Gods Woord naast het persoonlijk gebed ook van het gemeenschappelijk gebed.

Tegen een gemeenschappelijk gebed zal niemand bezwaar maken, maar de vormgeving door een kringgebed roept wel bedenkingen op. Omdat we het in onze jeugd zelf slechts één keer hebben bijgewoond, schrijven we - met wat voorzichtigheid - vooral van wat we gelezen en gehoord hebben van mensen die er regelmatig bij geweest zijn.

Om te beginnen, hoeveel (jonge) mensen zijn in staat om in een kring op een ordelijke wijze tot God te bidden? Het gevaar is groot dat de orde in het gebed, hoewel onbedoeld, geheel ontbreekt. Verder, mensen spreken in een kringgebed soms heel persoonlijke dingen uit die daarmee bekend worden in de gebedskring. Is dat de bedoeling van het gebed? Het gebed is er niet om elkáár dingen te vertellen, maar

om tot de Heere te bidden. Daarmee raken we een gevoelig punt: het gebed lijkt te verworden tot een (inter)menselijk gebeuren. Daarbij gebruiken veel voorstanders heel andere woorden, waarbij met name het besef van Gods heiligheid en majesteit tegenover onze zondigheid en kleinheid op de achtergrond is geraakt.

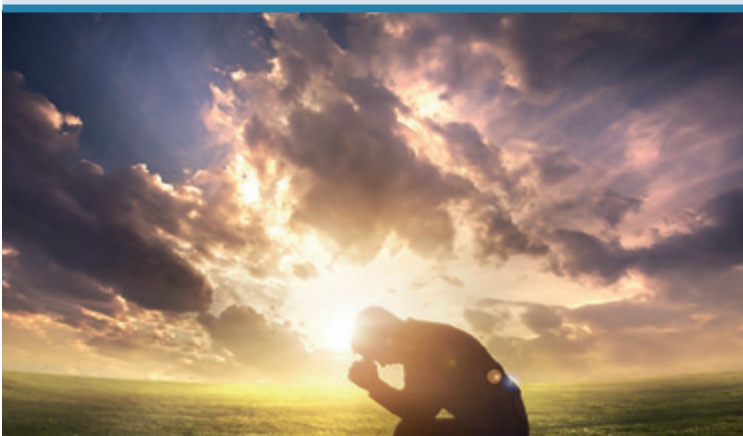
Nu moeten we het kringgebed op zich niet veroordelen omdat sommigen het verkeerd gebruiken. Wel mogen we eerlijk overwegen dat het kringgebed vooral in kringen voorkomt met een ander geestelijk klimaat.

Bijbelse lijnen

De bedenkingen worden nog groter als we Bijbelse gegevens overdenken. Zo heeft de Heere Jezus gezegd tot Zijn jongeren en de schare die Hem omringde: 'Maar gij, wanneer gij bidt, ga in uw binnenkamer, en uw deur gesloten hebbende, bid uw Vader, Die in het verborgen is; en uw Vader, Die in het verborgen ziet, zal het u in het openbaar vergelden' (Matth. 6:6). En heeft de Meester Zelf niet het voorbeeld gegeven door veel in de eenzaamheid te bidden?

Als mensen samen waren, bijvoorbeeld in de tempel, dan hadden de priesters in het Oude Testament een taak bij de gebeden. Onder het nieuwe verbond waren het de ouderlingen (oudsten) die de dienst van de gebeden (zie formulier van bevestiging voor ouderlingen en diakenen) moesten waarnemen. We delen dus de grote zorg van deze ouders en kunnen het kringgebed beslist niet aanbevelen.

Tenslotte, de Heere geve dat onze gebeden 'aangenaam' zouden zijn voor de Heere. Ons leer- en troostboek, de Heidelbergse Catechismus, spreekt dan over de inhoud: 'Wat behoort tot zulk een gebed dat Gode aangenaam is en van Hem verhoord wordt? Eerstelijk, dat wij alleen den enigen waren God, Die Zich in Zijn Woord ons geopenbaard heeft, om al hetgeen dat Hij ons geboden heeft te bidden, van harte aanroepen. Ten andere, dat wij onzen nood en ellendigheid recht en grondig kennen, opdat wij ons voor het aangezicht Zijner Majesteit verootmoedigen. Ten derde, dat wij dezen vasten grond hebben dat Hij ons gebed, niettegenstaande wij zulks onwaardig zijn, om des Heeren Christus' wil zekerlijk wil verhoren, gelijk Hij ons in Zijn Woord beloofd heeft' (HC, zondag 45, 117). Om zo de Vader van de Heere Jezus Christus aan te roepen hebben we persoonlijk de werking van Gods Geest in onze ziel nodig.

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.